

Historie zvoníc

Zvonice v Čechách vůbec, i tato, podstatně ovlivňuje ducha krajiny a kostelnímu areálu vdechuje velmi sugestivní a poetický ráz. Zvonice je charakteristickou stavbou v rámci památkového fondu ČR. Za starých dob mohly zvonice sloužit jako obranná stavba, hláska či brána do kostelního areálu.

V Rovensku pod Troskami je zvonice dřevěná, s osmibokou kamennou podezdívkou. Je to stavba mohutná, stupňovitá se stanovou střechou. Stavba samotná je štenýřovo - vzpěradlové konstrukce. To znamená, že tu jsou dvě stavební kostry. Štenýře (dřevěné rohové sloupy) vytvářejí nosnou konstrukci obvodového pláště zvonice a střechy. Vzpěradlová konstrukce pak nese váhu zvonů. Původní trámy jsou opracovány ručně tesařskou širočinou ještě našimi prapředky. Pod střechou jsou tu okna, zvaná zvonková, jimiž vychází ze stavby do okolí zvuk zvonů.

Morová rakev ve spodní části zvonice.

„Živé svolávám
nad mrtvými lkám
blesky rozmetám.“

Zvony si lidé stvořili jako symbol míru v myšlení a skutcích. Zvonice s rebelantskými - tedy obrácenými - zvony je stará již 375 let. Je to velké výročí jedinečné dřevěné stavby, kdy zvony i zvonice byly a jsou svědky událostí doby, místa a člověka po dobu téměř čtyř staletí.

Místní obyvatelé a zejména děti věří, že ve zvonici žije skřítek Zvoníček. Komu se zjeví, bude mít v životě štěstí.

Děkujeme za Vaši návštěvu.

Nádherný zvuk zvonů a obdivuhodnou práci čtyř zvoníků můžete zhlédnout každou neděli a svátek ve 12.00 hod. Zvonit chodí dobrovolníci z řad občanů Rovenska a díky jim můžeme zvony slyšet i dnes.

Nahrávku hlasu zvonů si můžete poslechnout i na www.rovensko.cz.

Zvonice s obrácenými zvony (z roku 1630)

Městské informační středisko

Komenského 107, 512 63 Rovensko p. Tr., tel. 481 381 050,
e-mail: inforovensko@tiscali.cz

Městský úřad, Náměstí 1, tel./fax 481 382 236, tel.: 481 382 119
e-mail: m.u@rovensko.cz

Farní úřad Rovensko p. Tr., Na Týně 181, tel. 481 382 226

Městské rekreační stř. Palda

Liščí Kotce 10, tel. 481 381 180,
724 195 959,
e-mail: palda@rovensko.cz

<http://www.rovensko.cz>

Rovensko pod Troskami

Rovensko pod Troskami leží v Českém ráji mezi Turnovem a Jičínem, je součástí Libereckého kraje. První písemná zmínka o tomto městečku pochází z r. 1371, kdy vládl slavný český král a císař Karel IV.

Severně od rovenského náměstí na vyvýšenině stojí farní kostel sv. Václava a starobylá zvonice, jediný pozůstatek zaniklé středověké tvrze a osady Týn.

Původní zvonice byla postavena kolem roku 1370 společně s kostelem sv. Václava. Po požáru v r. 1629 byla zničena včetně zvonů, které se žarem roztavily.

Zvonici dal tehdy zapálit jezuita Burnatius, protože se pomocí zvonů neustále bilo na poplach a svolával se lid. Obyvatelé Rovenska se totiž houževnatě bránili katolizaci, byli vesměs vyznání protestantského. Burnatius měl přinutit lid ke katolické víře. Povolal proti rovenským rebelantům skupinu císařských rejtářů, kteří při ústupu před přesilou rovenského lidu zvonici zapálili.

To vše se stalo za vlády krále Ferdinanda II. - Habsburka, panovníka, za kterého bylo popraveno 27 českých pánů. Již v následujícím roce 1630 byla zvonice znovu postavena.

Jsou v ní tři zvony, tzv. rebelantské, protože jsou upevněny obráceně - srdcem vzhůru.

Zvony

Zvon odměřuje čas, zvěštuje osudové události v životě člověka i celých národů. Zvony připomínaly čas k modlitbě, ohlašovaly významné události i hrozící nebezpečí, vpád nepřitele, požáry a přírodní katastrofy.

Od 6. století slouží zvony jako křesťanské bohoslužebné předměty. Jak dlouho vlastně znějí zvony v Čechách? Už tisíc let. Řada tehdejších českých zvonů pocházela z válečné kořisti, kterou si roku 1039 přivezl Břetislav I. z Polska.

Zvon je hudební bicí nástroj pohárovitého tvaru. Uvádí se v činnost buď úderem volně zavěšeného srdce na vnitřní strany zvonu pomocí provazu nebo kladívkem, narážejícím na stranu vnější.

Veškeré tyto definice padají v okamžiku, kdy se ocitnete na rovenské rebelantské zvonici. **Zvony tu jsou upevněny srdcem vzhůru a uvádějí se do pohybu a zvonění šlapáním.**

Je to jediná dřevěná zvonice v Čechách, kde se takto pracuje se zvony. Jsou tu tři zvony a celá trojice je sladěna do akordu a vyžaduje zvonění v jistém rytmu.

Zvony jsou upevněny srdcem vzhůru a k jejich hlavě - trámu - je připevněna páka. Šlapáním na páku se zvony rozkývají a zvoní. Zvon se zhoupne směrem dolů a vrátí se do kolmé pozice srdcem vzhůru. Je to **výjimečný způsob upevnění zvonů, výjimečný způsob zvonění,** a proto se také považuje za „rebelantský“. Zvony mají dřevěný hřeben, který leží na kovových ložiskách. Ta se mažou pro dobrý chod husím sádlem.

Existují i další verze, proč jsou zvony obrácené. Podle jedné tak nechala udělat vrchnost jako trest rovenským rebelům, kteří se bránili katolické víře, a aby se nemohli tak snadno svolávat.

Ta druhá praví, že obrácené zvony připomínají husitský kalich a vyjadřují tak vyznání tehdejších obyvatel.

Všechny tři zvony odlil zvonář Martin Schrötter z Hostinného nad Labem. První dva zvony byly odlity v roce 1630, třetí, nejmenší zvon, v roce 1639. Koruny zvonů jsou ozdobeny latinskými nápisy, citáty z biblických žalmů.

Svatý Jan Křtitel - zvon blíže ke kostelu, je vysoký 1 metr, kalich o průměru 110 cm, váha 15 q, laděn do ges'.

Reliéf Ukřižování, letopočet 1630 a znak Rovenska.

Nápis: „Chvalte Pána, zvučné zvony, radostnými zvuky, chvalte ho všichni, jejichž uši vnímají ducha života“. /Ž 101

Svatý Václav – zvon prostřední a největší, je vysoký 118 cm, kalich o průměru 129 cm, váha 24 q, laděn do fes'.

Uprostřed reliéf Ukřižování, na druhé straně znak Rovenska.

Nápis: „Chval, duše má, Hospodina, chváliti budu Hospodina v životě svém, žalmy zpívati budu Bohu svému, dokud budu“. /Ž 146

Svatý Jiří - nejmenší zvon - směrem ke hřbitovu, je vysoký 80 cm, kalich o průměru 85 cm, váha 6 q, laděn do b'. Uprostřed pečeť Rovenska, nad ní rok 1639. Nápis: „Chvalte jej na cymbály dobře znějící, chvalte jej na cymbály plesání“. /Ž 150

Za světových válek, první i druhé, bývaly zvony rekvírovány armádou a použity na odlití děl a jiných válečných zbraní. Rovenská zvonice byla po obě války ušetřena tohoto rekvírování, protože už tehdy byly její obrácené zvony považovány za velkou výjimečnost a vzácnost.

Zvonice je ve správě Farního úřadu Rovensko pod Troskami a je přístupná s průvodcem.

Návštěvu zvonice i zvonění lze objednat na tel. 481 382 226.

Zvonice je pro veřejnost otevřena celoročně:

Úterý – Sobota:

8.00 – 12.00

13.00 – 17.00 hod.

Neděle:

12.00 – 16.00 hod.

